

Polski wymiar sprawiedliwości zagrożony, twierdzi ekspert ONZ

WARSZAWA (27 października 2017 r.) - "Niezależność systemu sądownictwa oraz innych kluczowych standardów demokracji, takich jak trójpodział władzy, są obecnie zagrożone", powiedział Specjalny Sprawozdawca ONZ, pan Diego García-Sayán na zakończenie swojej oficjalnej wizyty w Polsce, która trwała od 23 do 27 października 2017 r.

"Reforma i modernizacja instytucji wymiaru sprawiedliwości to zasadny cel każdego rządu w każdym państwie. Wszelkie reformy winny jednak prowadzić do wzmocnienia, a nie osłabienia niezależności systemu sądownictwa i jego", dodał Diego García-Sayán, który w ramach swojego mandatu monitoruje niezależność sędziów oraz przedstawicieli innych zawodów prawniczych.

"Trybunał Konstytucyjny to pierwsza ofiara reformy. Trybunał nadal istnieje, ale jego niezależność oraz legitymizacja zostały w sposób istotny osłabione".

"Apeluję do wszystkich sił politycznych, by w dobrej wierze przystąpiły do konstruktywnego dialogu celem przywrócenia autorytetu Trybunału Konstytucyjnego oraz jego roli jako gwaranta nadrzędności Konstytucji".

Zagrożone jest również funkcjonowanie Sądu Najwyższego - powiedział Specjalny Sprawozdawca. Podejmowane obecnie reformy mogą potencjalnie osłabić niezależność Sądu Najwyższego, jego zdolności do przestrzegania zasad trójpodziału władzy oraz obrony i promowania praw człowieka – stwierdził w swoim [oświadczeniu](#) wydanym na zakończenie misji.

"Poważne obawy wzbudzają same rozmowy o tak istotnym akcie prawnym prowadzone za zamkniętymi drzwiami. Wszelkie działania ustawodawcze dotyczące nadrzędnego organu wymiaru sprawiedliwości powinny być przedmiotem otwartej i transparentnej debaty".

P. García-Sayán wyraził szczególne zaniepokojenie proponowanym obniżeniem obowiązkowego wieku emerytalnego sędziów Sądu Najwyższego.

„Jeśli przepis ten wejdzie w życie, dojdzie do jawnego złamania zasady nieusuwalności sędziów. Około 40% sędziów zostanie zmuszonych do przejścia w stan spoczynku, wraz z Pierwszą Prezes Sądu Najwyższego"- dodał.

Podczas wizyty w dniach 23-27 października 2017r. w Polsce na zaproszenie polskiego rządu pan Diego García-Sayán odbył spotkania z przedstawicielami władzy wykonawczej i ustawodawczej, a także sędziami, prokuratorami oraz przedstawicielami innych zawodów prawniczych. Rozmawiał także z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego, świata nauki, Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, oddziałów ONZ, organizacji regionalnych.

Specjalny Sprawozdawca przedstawi całościowy raport zawierający ostateczne ustalenia i rekomendacje Radzie Praw Człowieka ONZ w Genewie w czerwcu 2018 r.

Diego García-Sayán objął funkcję Specjalnego Sprawozdawcy ONZ ds. Niezależności Sędziów oraz Przedstawicieli Innych Zawodów Prawniczych w grudniu 2016 r. Uprzednio, przez dwie kolejne kadencje pracował jako sędzia Międzypaństwowej Komisji Praw Człowieka.

W trakcie swojej kadencji został wybrany na stanowisko wiceprezesa (2008-2009), a następnie na dwie kolejne kadencje prezesa Trybunału (2009-2013). Dzięki wieloletniej pracy w różnych organizacjach, między innymi w ONZ oraz Organizacji Państw Amerykańskich zgromadził bogate doświadczenie w dziedzinie praw człowieka. Pracował między innymi jako Przedstawiciel Sekretarza Generalnego ONZ ds. Porozumień Pokojowych w Salwadorze oraz zajmował się ich późniejszą weryfikacją raportując bezpośrednio do Rady Bezpieczeństwa. Przez kilka lat był również członkiem i przewodniczącym Grupy Roboczej ONZ ds. Przymusowych lub Niedobrowolnych Zaginięć. W 2006 r. został wybrany przez Sekretarza Generalnego ONZ na członka panelu Redesign Panel on the United Nations System of Administration of Justice (panel niezależnych ekspertów przygotowujących propozycje zmian w zakresie funkcjonowania wewnętrznego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości ONZ). Szef Misji Wyborczej Organizacji Państw Amerykańskich (OPA) w Gwatemali podczas wyborów powszechnych w 2007 r.

Specjalni Sprawozdawcy działają na podstawie tzw. specjalnych procedur Rady Praw Człowieka (<http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/SP/Pages/Welcomepage.aspx>). W systemie ochrony praw człowieka ONZ stanowią oni najbardziej liczną grupę niezależnych ekspertów. Specjalne procedury to ogólna nazwa niezależnych mechanizmów stosowanych przez Radę pozwalających na ustalanie i monitorowanie faktów i zjawisk dotyczących poszczególnych krajów lub występujących w skali globalnej. Ekspersi pracują na zasadzie dobrowolności, nie są pracownikami ONZ, a za swoją pracę nie pobierają wynagrodzenia. Działają we własnym imieniu, niezależnie od jakichkolwiek rządów i organizacji.

Prawa Człowieka ONZ, strona krajowa – Polska:

<http://www.ohchr.org/EN/Countries/ENACARRegion/Pages/PLIndex.aspx>

W celu uzyskania dodatkowych informacji prosimy o kontakt:

Stefano Sensi, (+41 22 917-9237) / e-mail: ssensi@ohchr.org - kontakt wyłącznie w języku angielskim, francuskim lub hiszpańskim

Wszelkie zapytania dotyczące innych niezależnych ekspertów ONZ prosimy kierować do:

Bryan Wilson – Dział Współpracy z Mediami tel.: + 41 22 917 982 / mediaconsultant2@ohchr.org

Niepokoisz się o nasz świat? Stań w obronie praw innych już dziś #Standup4humanrights i odwiedź stronę internetową: <http://www.standup4humanrights.org>